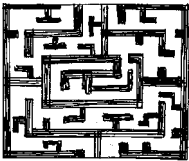

“Ο τε Θησεύς καὶ οἱ ἑταῖροι
ἀφικνοῦνται εἰς τὴν
Κρήτην.
ἢ Κρήτη (τῆς Κρήτης)

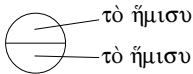

ὁ βασιλεὺς

ἡ νῆσος (τῆς νήσου)

ὁ λαβύρινθος (τοῦ λαβυρίνθου)

τὸ ἥμισυ

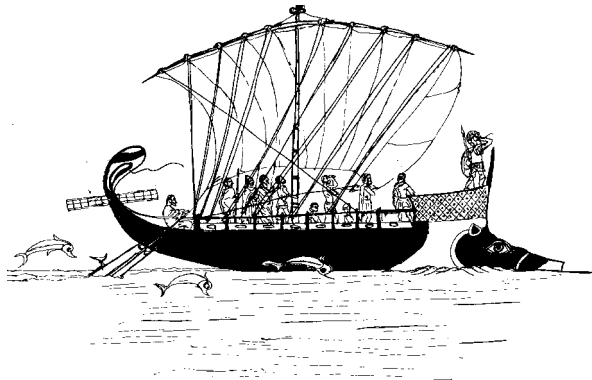
τὸ ἥμισυ

ὁ ταῦρος
(τοῦ ταύρου)

ἡ παρθένος (τῆς παρθένου)
= ἡ κόρη

ὁ Μινώταυρος
ἐσθίει
ἀνθρώπους

Ο ΜΥΘΟΣ (α)

«Ὁ Μίνως οἰκεῖ ἐν τῇ Κρήτῃ βασιλεὺς
δέ ἐστι τῆς νήσου. Καὶ ἐν τῇ τοῦ Μίνως
οἰκία ἐστὶν ὁ λαβύρινθος· ἐκεῖ δ'οἰκεῖ ὁ
Μινώταυρος, θῆριόν τι δεινόν, τὸ μὲν
ἥμισυ ἄνθρωπος, τὸ δ' ἥμισυ ταῦρος. Ὁ 5
δὲ Μινώταυρος ἐσθίει ἀνθρώπους. Ὁ οὖν
Μίνως ἀναγκάζει τοὺς Ἀθηναίους ἑπτὰ
τε νεανίας πέμπειν καὶ ἑπτὰ παρθένους
κατ' ἔτος πρὸς τὴν Κρήτην καὶ παρέχει
αὐτοὺς τῷ Μινωτάρῳ ἐσθίειν. 10

ὁ ἑταῖρος, τοῦ ἑταίρου *il* ἑπτὰ *sette*
compagno πέμπω *mando, invio*
τι *una, una certa* κατ' ἔτος *ogni anno, tutti*
ἀναγκάζω *costringo* *gli anni*

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις βασιλεύει ὁ Αἰγεύς· ἔστι δὲ αὐτῷ παῖς τις ὀνόματι Θησεύς. Ὁ δὲ ἐπεὶ πρῶτον ἠβῶ, τοὺς ἐταίρους οἰκτίρει καὶ βούλεται βοηθεῖν
 15 αὐτοῖς. Προσχωρεῖ οὖν τῷ πατρὶ καί, “πάππα φίλε,” φησὶν, “τοὺς ἐταίρους οἰκτίρω καὶ βούλομαι σώζειν. Πέμπε με οὖν μετὰ τῶν ἐταίρων πρὸς τὴν Κρήτην.” Ὁ δ’ Αἰγεύς μάλιστα φοβεῖται ἀλλ’ ὅμως
 20 πείθεται αὐτῷ.

Ὁ οὖν Θησεύς εἰς τὴν ναῦν εἰσβαίνει μετὰ τῶν ἐταίρων καὶ πλεῖ πρὸς τὴν Κρήτην. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν νῆσον ἀφικνοῦνται, ὃ τε βασιλεὺς καὶ ἡ
 25 βασιλεία καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῶν, ὀνόματι Ἀριάδνη, δέχονται αὐτοὺς καὶ ἄγουσι

ἐπεὶ πρῶτον (non) appena ἠβῶ sono adulto, raggiungo la giovinezza βοηθέω (+ dat.) aiuto, corro in aiuto di σώζω salvo

πείθομαι (+ dat.) ubbidisco, sto a sentire πλέω navigo, vado per mare δέχομαι ricevo, accolgo

βασιλεύω < βασιλεύς ἔστιν αὐτῷ παῖς = ἔχει παῖδα

ὁ Θησεύς τοὺς ἐταίρους οἰκτίρει βούλεται = ἐθέλει, ἐπιθυμεῖ πάππα = ὦ πάτερ βούλομαι = ἐθέλω, ἐπιθυμῶ

ὁ Αἰγεύς μάλιστα φοβεῖται (φοβεῖται = φόβον ἔχει)

ἡ ναὺς (τὴν ναῦν, τῆς νεώς, τῆ νηϊ)

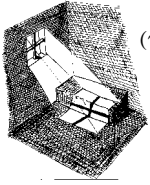
ἀφικνοῦνται = ἤκουσιν

ὁ βασιλεὺς (m.) ἡ βασίλεια (f.)

ἡ βασίλεια (τῆς βασιλείας)

ἡ βασίλεια δέχεται τὸν Θησεῖα

τὸ δεσμοτήριον
(τοῦ δεσμοτηρίου)
τὴν πόλιν
= τὸ ἄστυ

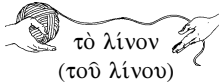
ἡ Ἀριάδνη ἐρῶ
τοῦ Θησεῦς
(ἐρῶ < ἐράω
+ gen. = μάλα
φιλῶ + acc.)

ἡ νύξ

τὸ ξίφος

τὸ λίνον
(τοῦ λίνου)

μὴ φοβοῦ = μὴ φόβον ἔχε

ἐκ-φεύγω

ἀπ-έρχεται : ἀποχωρεῖ καὶ
ἀποβαίνει
δέχεται : λαμβάνει

ἡ ἡμέρα (τῆς ἡμέρας) « ἡ νύξ

πρὸς τὴν Κνωσσόν (οὕτω γὰρ τὴν τοῦ
Μίνως πόλιν ὀνομάζουσιν) καὶ
φυλάττουσιν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ.

Ἡ δ' Ἀριάδνη, ἐπεὶ πρῶτον ὄρα τὸν 30
Θησεῖα, ἐρῶ αὐτοῦ καὶ βούλεται σῶζειν.
Ἐπεὶ οὖν νύξ γίγνεται, σπεύδει πρὸς τὸ
δεσμοτήριον καὶ τὸν Θησεῖα καλεῖ καί,
“σίγα, ὦ Θησεῦ,” φησὶν. “ἐγώ, Ἀριάδνη,
πάρειμι. Ἐρῶ σου καὶ βούλομαι σῶζειν. 35
Ἴδού, παρέχω γὰρ σοὶ τοῦτο τὸ ξίφος καὶ
τοῦτο τὸ λίνον. Μὴ οὖν φοβοῦ ἀλλὰ
ἀνδρείως εἴσβαινε εἰς τὸν λαβύρινθον καὶ
ἀπόκτεινε τὸν Μινώταυρον. Ἐπειτα δὲ
ἔκφυγε μετὰ τῶν ἐταίρων καὶ σπεῦδε 40
πρὸς τὴν ναῦν. Ἐγὼ γὰρ ἐν νῶ ἔχω πρὸς
τῇ νηϊ μένειν· βούλομαι γὰρ ἀπὸ τῆς
Κρήτης ἀποφεύγειν καὶ μετὰ σοῦ πρὸς
τὰς Ἀθῆνας πλεῖν.” Οὕτω λέγει καὶ
ταχέως ἀπέρχεται πρὸς τὴν πόλιν. Ὁ δὲ 45
Θησεὺς μάλα μὲν θαυμάζει, δέχεται δὲ
τὸ ξίφος καὶ μένει τὴν ἡμέραν.»

ὀνομάζω *chiamo*
γίνομαι *divento*
γίγνεται *diventa*;
accade, si fa

τοῦτο τό *questo*
ἀποκτείνω *uccido, am-*
mazzo

Ο ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ ΑΓΑΝΑΚΤΕΙ

Ἦ μὲν οὖν μήτηρ ὀλίγον χρόνον σιγᾶ
καὶ πρὸς τοὺς παῖδας βλέπει. Ἦ δὲ
50 Μέλιττα, «τί δέ, ᾧ μήτερ;» φησίν, «τί
σιγᾶς; Τί ἔπειτα γίνεται; Ἄκούειν γὰρ
βούλομαι τὸν μῦθον. Ἄρ' οὐ βούλει καὶ
σὺ τὸν μῦθον ἀκούειν, ᾧ Φίλιππε;»
«Μάλιστα γε βούλομαι γὰρ γινώσκειν
55 τί ποιεῖ ὁ Θεσεύς. ὦ μήτερ, ὡς καλὸς
ἐστὶν ὁ μῦθος...»

Ἐν δὲ τούτῳ οἱ παῖδες τὸν τε Ξανθίαν
ὀρῶσι καὶ τὸν Δικαιοπόλιν· ὁ μὲν γὰρ
Ξανθιάς τρέχει πρὸς τὴν οἰκίαν, ὁ δὲ
60 Δικαιοπόλις διώκει αὐτὸν καὶ μέγα βοᾷ
καί, «ποῖ φεύγεις, ᾧ κατάρᾳτε,» φησίν·
«διὰ τί οὐκ ἐν τῷ ἀγρῷ μένεις καὶ
συλλαμβάνεις; ἄρα ἤδη καθεύδειν
βούλει; Τί οὐ πείθη μοι; Ἴδού, δέχου τὸ
65 σπέρμα καὶ ἔπου μοι πρὸς τοὺς ἀγρούς,
καὶ ἐργάζου.»

Ὁ δὲ Ξανθιάς· «Ἦδη πολὺν χρόνον ἐν

βούλομαι
βούλει (βούλη)
βούλεται

δέχου! = λάμβανε!

ἔπου! = ἀκολούθει!

ἐργάζου! = πόνει!

τῷ ἀγρῷ πονῶ. Ἦδη μεσημβρίᾳ ἐστίν. Φλέγει δὲ ὁ ἥλιος, καὶ ἐγὼ μάλα κάμνω· βούλομαι οὖν ὀλίγον χρόνον ἡσυχάζειν.» 70

Ἄρα οὐ φοβῆ;» Ὁ δὲ Ξανθίᾳς· «Μάλιστά γε· τὴν τε βακτηρίαν ὀρῶ καὶ 75

μάλα φοβοῦμαι. Ὁ δὲ ἥλιος κατατρίβει με καὶ οὐ δυνατὸν ἐστὶν ἐν μεσημβρίᾳ ἐργάζεσθαι.»

φοβοῦμαι
φοβῆ
φοβεῖται
ἐργάζεσθαι = πονεῖν

Ἄρα οὐ φοβῆ;» Ὁ δὲ Φίλιππος· «Διὰ τί ἀεὶ οὕτω βοῶσιν; Εἰ μὴ γὰρ σιγῶσιν οἱ ἄνθρωποι, 80 οὐ δυνατὸν ἐστὶν ἀκούειν τὸν μῦθον. Ἡμεῖς δὲ βουλόμεθα γινώσκειν τί γίγνεται, καὶ τί ποιεῖ ὁ Θεσεύς.»

βουλόμεθα
βούλεσθε
βούλονται

Ἡ δὲ Μυρρίνη πρὸς τὸν ἄνδρα· «Μὴ οὕτω βόᾱ, ὦ ἄνερ· ὁ μὲν γὰρ πάππος μάλα 85 κάμνει· καθεύδει οὖν καὶ οὐ βούλεται ἐγείρεσθαι· οἱ δὲ παῖδες τὸν μῦθον ἀκούειν βούλονται, καὶ οὐ δυνατὸν ἐστὶ

ἐγείρεσθαι

ἡ μεσημβρία, τῆς μεσημ- ἐγείρομαι *mi sveglio, sono*
βρίᾳς *il mezzogiorno* *svegliato*
ταύτην τὴν *questo*

τὸν μῦθον ἀκούειν, εἰ μὴ ὀλίγον χρόνον
 90 σιγᾶτε.» Ὁ δὲ Φίλιππος, «ναί, ὦ παππία,»
 φησίν, «ἡ μήτηρ ἀληθῆ λέγει. Ἡμεῖς γὰρ
 τὸν μῦθον τὸν περὶ τοῦ Μῖνωταύρου
 ἀκούειν βουλόμεθα. Μὴ οὖν οὕτω βόᾱ
 μηδὲ χαλεπὸς ἴσθι· ὁ μὲν γὰρ δοῦλος
 95 ἄργός ἐστιν, σὺ δὲ οὐκ ἀγνοεῖς τὸν τρόπον
 αὐτοῦ. Ἐὰ οὖν αὐτὸν ἡσυχάζειν ὀλίγον
 χρόνον. Σὺ δὲ αὐτὸς κάθιζε ἐν τῇ σκιᾷ
 καὶ ἡσύχαζε.»

Ὁ μὲν οὖν Δικαιόπολις σιγᾶ καὶ
 100 καθίζει ἐν τῇ σκιᾷ, ὁ δὲ Ξανθιάς καὶ
 αὐτὸς καθίζει καὶ δι' ὀλίγου καθεύδει· τὸν
 μὲν γὰρ Δικαιόπολιν φοβεῖται, μάλα δὲ
 κάμνει.

Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος, «ὦ μήτηρ,» φησίν,
 105 «τί οὐ λέγεις τῷ πατρὶ περὶ τοῦ λύκου;»
 Ἡ δὲ Μυρρίνη «Οὐδαμῶς, ὦ Φίλιππε· νῦν
 γὰρ μάλα κάμνει καὶ ἀγανακτεῖ·
 βούλομαι δὲ πάντα αὐτῷ λέγειν οἴκοι
 μετὰ τὰ ἔργα. Ἐὰ οὖν βούλεσθε νῦν

παππία = πάππα, πάτερ
 (ὁ παππίας, τοῦ παππίου)

οὐδαμῶς : οὐ...!

οἴκοι = ἐν τῇ οἰκίᾳ, κατ'οἶκον

ἀληθῆ *la verità*

μηδέ *né, e non*

ὁ τρόπος, τοῦ τρόπου
il carattere, l'indole;

il modo, la maniera

ἔάω (+ acc. e inf.) *lascio,*
permetto

πάντα *tutto*

εἶπέ = λέγε

ἀκούειν τὸν μῦθον, ᾧ παῖδες;» Ὁ δὲ 110
Φίλιππος· «Μάλιστα γε, ᾧ μήτερ,
βουλόμεθα ἀκούειν. Εἰπέ οὖν· τί γίγνεται
ἐπεὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος;»
Ἡ δὲ Μυρρίνη «Σιγᾶτε οὖν, ᾧ παῖδες,
καὶ ἀκούετε.» 115

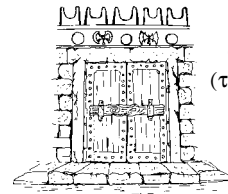
Ο ΜΥΘΟΣ (β)

«Ἐπεὶ δὲ ἡμέρᾱ γίνεται, ὁ Μίνως
 ἔρχεται πρὸς τὸ δεσμοτήριον καὶ καλεῖ
 τὸν τε Θησέᾱ καὶ τοὺς ἑταίρους καὶ ἄγει
 αὐτοὺς πρὸς τὸν λαβύρινθον. Ἐπεὶ δὲ
 120 ἀφικνοῦνται, οἱ δοῦλοι ἀνοίγουσι τὰς
 πύλας καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰσελαύ-
 νουσιν. Ἐπειτα δὲ τὰς πύλας κλείουσι
 καὶ ἀπέρχονται· οὕτω γὰρ τῷ Μίνωταύρῳ
 σίτον παρέχουσιν εἰς πολλὰς ἡμέρας. Οἱ
 125 μὲν οὖν ἑταῖροι μάλιστα φοβοῦνται, ὁ δὲ
 Θησεύς, “μὴ φοβεῖσθε, ᾧ φίλοι,” φησὶν·
 εἰς *per*

Ὁ Θησεύς οὐ φοβεῖται
 ἀλλ' ἀνδρείως μάχεται καὶ
 τὸν Μίνωταυρον ἀποκτείνει.

οἱ δοῦλοι ἀνοίγουσι τὰς πύλας
 ἔρχεται = βαίνει

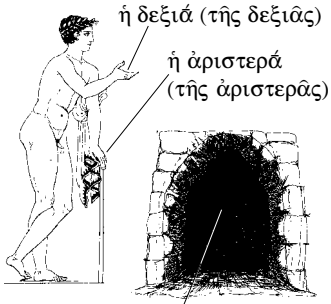
αἱ πύλαι
 (τῶν πυλῶν)

εἰς-ελαύνω
 κλείω « ἀνοίγω

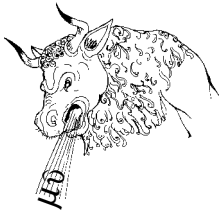
Capitolo VI

ἔπομαι (+ *dat.*) = ὄπισθεν
βαίνω, ἀκολουθέω
ἡγοῦμαι (< ἡγέομαι) + *dat.* =
ἄγω + *acc.*

ὁ σκότος (τοῦ σκότου)
πορεύομαι = βαδίζω

τρέπομαι = ἀναστρέφω

ὁ Μινώταυρος
βρῦχᾶται «μῦ, μῦ»

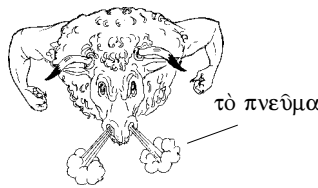

ὁ πούς
(τῶν
ποδῶν)

ὄρμᾶται = ὄρμη

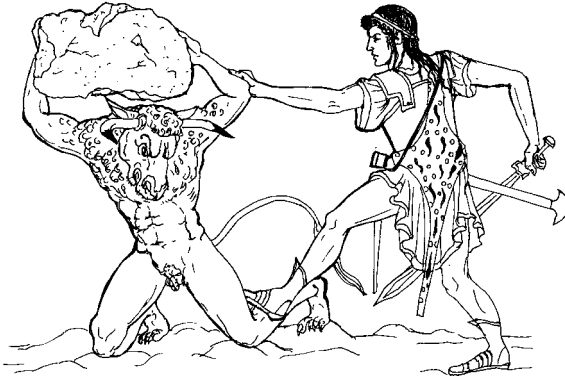
“ἐγὼ γὰρ ὑμῶς σώσω. Ἐπεσθέ μοι οὖν ἀνδρείως.” Οὕτω λέγει καὶ ἡγεῖται αὐτοῖς εἰς τὸν λαβύρινθον.

Ὁ μὲν οὖν Θησεὺς ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ 130
ἔχει τὸ λίνον, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ τὸ ξίφος,
καὶ προχωρεῖ εἰς τὸν σκότον. Οἱ δὲ ἑταῖροι
μάλιστα φοβοῦνται ἀλλ’ ὅμως ἔπονται· ἡ
γὰρ ἀνάγκη αὐτοὺς ἔχει. Μακρὰν οὖν
ὁδὸν πορεύονται καὶ πολλάκις μὲν 135
τρέπονται, πολλάκις δὲ ψόφους δεινοὺς
ἀκούουσιν· ὁ γὰρ Μινώταυρος διώκει
αὐτοὺς ἐν τῷ σκότῳ καὶ μάλα δεινῶς
βρῦχᾶται. Ἐνταῦθα δὴ τὸν τῶν ποδῶν
ψόφον ἀκούουσι καὶ τὸ τοῦ θηρίου 140
πνεῦμα ὀσφραίνονται, καὶ ἰδοῦ, ἐν τῇ ὁδῷ
πάρεστιν ὁ Μινώταυρος. Δεινῶς δὴ
βρῦχᾶται καὶ ἐπὶ τὸν Θησεῖα ὄρμᾶται.

σώσω *salverò*
προ-χωρέω *avanzo*

ἡ ἀνάγκη, τῆς ἀνάγκης
la necessità

Ὁ δὲ Θησεὺς οὐ φοβεῖται ἀλλὰ μάλα
 145 ἀνδρείως μάχεται· τῇ μὲν γὰρ ἀριστερᾷ
 λαμβάνεται τῆς κεφαλῆς τοῦ θηρίου, τῇ
 δὲ δεξιᾷ τὸ στήθος τύπτει. Ὁ δὲ
 Μινώταυρος δεινῶς κλάζει καὶ
 καταπίπτει πρὸς τὴν γῆν. Οἱ δὲ ἑταῖροι,
 150 ἐπεὶ ὀρώσι τὸ θηρίον ἐπὶ τῇ γῆ κείμενον,
 χαίρουσι καί, “ὦ Θησεῦ,” φᾶσιν, “ὡς
 ἀνδρείως εἶ· ὡς θαυμάζομέν σε καὶ
 τιμῶμεν. Ἀλλὰ νῦν γε σῶζε ἡμᾶς ἐκ τοῦ
 λαβυρίνθου καὶ ἡγοῦ πρὸς τὰς πύλας.
 155 Μακρὰ γὰρ ἐστὶν ἡ ὁδὸς καὶ πολὺς ὁ
 σκότος· τὴν δ’ὁδὸν ἀγνοοῦμεν.”

κλάζω *grido, strepito*

κείμενον *che giace, giacente*
 γε *invero; almeno*

ὁ Θησεὺς
 ἀνδρείως μάχεται

ὁ Θησεὺς
 λαμβάνεται τῆς
 κεφαλῆς τοῦ
 θηρίου

λαμβάνομαι (+ gen.)

ἡ κεφαλὴ
 (τῆς κεφαλῆς)

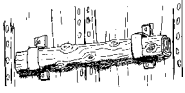

τὸ στήθος

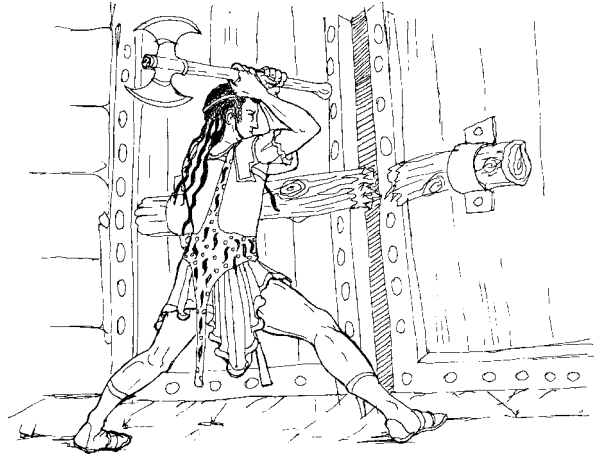
οἱ ἑταῖροι τιμῶσι τὸν Θησεῖα

ἡγοῦ *ἡμῖν* = ἄγε ἡμᾶς

ὁ μοχλός (τοῦ μοχλοῦ)

ὁ Θησεὺς διακόπτει
τὸν μοχλόν
(δια-κόπτω)

ἐξ-έρχονται

ἀπο-πλέω

Ὁ δὲ Θησεὺς οὐ φοβεῖται ἀλλὰ τὸ λίνον λαμβάνει — οὕτω γὰρ τὴν ὁδὸν γινώσκει — καὶ ἡγεῖται τοῖς ἐταίροις πρὸς τὰς πύλας. Ἐπεὶ δ' ἀφικνοῦνται, τὸν 160 μοχλὸν διακόπτουσι καὶ μένουσιν ἐκεῖ·

ἔτι γὰρ ἡμέρᾳ ἐστίν. Ἐπεὶ δὲ νύξ γίγνεται, ἐξέρχονται ἐκ τοῦ λαβυρίνθου καὶ σπεύδουσι πρὸς τὴν ναῦν. Ἐκεῖ δὲ τὴν Ἀριάδην ὀρώσιν· μένει γὰρ πρὸς τῇ νηϊ. 165 Ταχέως οὖν εἰσβαίνουσι καὶ ἀποπλέουσι πρὸς τὰς Ἀθήνας. Οὕτως οὖν ὁ Θησεὺς τὸν τε Μινώταυρον ἀποκτείνει καὶ τοὺς

ἐταίρους σφάζει εἰς τὰς Ἀθήνας.»

- 170 Οὕτω περαίνει τὸν μῦθον ἡ Μυρρίνη, ἡ δὲ Μέλιττα, «καὶ ἡ Ἀριάδνη;» φησὶν· «ἄρα χαίρει; ἄρα φιλεῖ αὐτὴν ὁ Θησεύς;» Ἡ δὲ Μυρρίνη «Οὐδαμῶς· οὐ χαίρει ἡ Ἀριάδνη οὐδὲ φιλεῖ αὐτὴν ὁ Θησεύς.» Ἡ δὲ
- 175 Μέλιττα· «Διὰ τί οὐ φιλεῖ αὐτὴν ὁ Θησεύς; Τί γίνεται;» Ἡ δὲ μήτηρ· «Ἐκεῖνον τὸν μῦθον οὐκ ἐθέλω σοι λέγειν νῦν γε.»

περαίνω *finisco*

ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο
quello